

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet ÇOBAN*

ÖZET

Türkiye genelinde, Eğitim fakülteleri programlarında niteliği ve birlikteliği sağlamak amacıyla hazırlanan programlar, 1998-1999 yılından itibaren uygulanmıştır. Süreç içerisinde birçok ortamda programlarla ilgili birçok sorunun olduğunun dile getirilmesi, özellikle ilköğretimde sekiz yıllık zorunlu eğitimin uygulanması, zorunlu olarak 2006-2007 yılında uygulanmak üzere programlarda yeniden yapılandırılmaya gidilmiştir. Araştırmanın amacı, eski (1998-1999 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan) ile yeni (2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan) Türkçe öğretmenliği lisans programlarını karşılaştırmaktır. Araştırmada, eski ve yeni Türkçe Öğretmenliği Lisans Programları, farklı boyutlar açısından analiz edilmiş; benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkçe öğretmenliği, lisans programları.

EVALUATION OF UNDERGRADUATE PROGRAMS OF TURKISH TEACHING

ABSTRACT

The programs, providing qualification and unification in Faculties of Education, were realized all over Turkey from 1998-1999 on. The fact that there are a lot of problems related with the programs and these

---

*Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, acoban@mynet.com.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

problems were expressed in different contexts, and the fact that 8 year compulsory education is applied in primary education forced us to revise the present programs to be applied in 2006-2007 educational year. Aim of the study is compare and contrast the older program (the program being applied in 1998-1999) with the newer one (being applied in 2006-2007). The older and the newer Undergraduate programs of Turkish Language Teaching Departments were analyzed in different views fort his study.

Key Words: Turkish, Turkish language teaching, undergraduate programs.

Giriş

Öğretmen yetiştirme ve niteliğinin artırılması yalnız Türkiye’de değil tüm ülkelerde üzerinde önemle durulan bir konudur. “Gelişen ülkeler, yenileşme çabalarına eğitim sistemlerini yenilemekle, bu yenileşme sürecine de öğretmen yetiştirme sorunlarını çözmekle başladıkları ölçüde başarılı olmaktadır” (Gürkan, 1993: 3). Çünkü “bir eğitim sisteminin başarısı, sistemi işletecek öğretmenlerin nitelik ve niceliğine bağlıdır” (Kavcar 1982: 197). “Öğretmen, niteliksel gelişmenin temel ögesidir. Öğretmenin niteliği ile eğitim sisteminin ürünü olan yetiştirdiği insanın niteliği arasında olumlu ve yüksek bir ilişki vardır” (Sezgin, 2002: 6). “Öğretmenlerin sahip olduğu nitelikler toplumların geleceğinin şekillendirilmesinde belirleyici bir öneme ve etkiye sahiptir. Bu da, yirmi birinci yüzyılın ihtiyaçlarına cevap verebilen, tutum ve davranışları ile model olabilen, demokratik ve çağdaş öğretmenlerin yetiştirilmesini kaçınılmaz hâle getirmiştir. Ancak böylelikle gelişen çağdaş dünyadaki yerimizi alabilmek ve uygar dünyanın sunduğu olanaklardan yararlanmak mümkün olabilecektir” (Gökçe, 2000: 1).

Türkiye’de eğitim biliminin gereklerine uygun ilk öğretmen okullarının 1848 yılında eğitim ve öğretime başladığı dikkate alındığında, öğretmen yetiştirmede Türkiye’nin uzun yıllara dayalı bir bilgi ve tecrübe birikimine sahip olduğu görülür. Cumhuriyet döneminde öğretmen eğitiminin nitelik ve nicelik yönünden gelişmesine özel önem verilmiştir. Bu kurumların geliştirilmesinde ulusal ve uluslararası uzmanlıklardan yararlanılmıştır. Öğretmen yetiştirmede Türkiye ulusal ihtiyaç ve imkânlarıyla uyumlu orijinal denemeler yapmış, eğitim hizmetlerinin ülke genelinde yaygınlaştırılmasında anlamlı gelişmeler sağlanmıştır” (Sezgin, 2002:

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

6). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 1996 yılı başında ülkemizin ihtiyaç duyduğu öğretmenleri yetiştirmek üzere Eğitim Faklterleri ğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi çalışmalarını başlatmış ve buna göre faklterimizdeki lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütülen programlarda birtakım değişiklikler yapılmıştır (YK, 1998: 3). Yükseköğretim Kurulu ve Millî Eğitim Bakanlığının işbirliği ile ğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılarak 1998-1999 yılından itibaren uygulanmaya başlanması, ğretmen eğitiminin niteliğini artırmıştır. Ancak, Alkan'a (2000: 14) göre mevcut durumda öğretmenlerin gerekli mesleki nitelikleri yeterli düzeyde tespit edilmemiş, eğitim kurumları yeterli düzeyde yapılandırılmamıştır. Konuyla ilgili hukuki sorumluluklar ise yeterli düzeyde değildir. Bu nedenle bugün ülkemizde öğretmenlik mesleğinin sağlıklı bir gelişme yerine yozlaşma içinde bulunduğu dikkati çekmektedir. Bunun için de alandaki sorunun temelinde öğretmenlerin iyi yetiştirilmemesi yatmaktadır.

Öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi, öncelikle Hizmet ncesi eğitimin niteliğine bağlı bulunmaktadır. Hizmet ncesi eğitimin temelini ise eğitim programı oluşturmaktadır. Hedeflerden sonra "bir eğitim programının ikinci aşaması, amaçlara uygun içeriğin seçimidir. Ierik, olguların ve olayların ezberlenmek üzere, ansiklopedik bir Şekilde bir araya getirilmesi değil, yaşama alanlarının anlam taşıyan bölümlerinin aktif bir çabayla düzenlenmesidir" (Varış, 1996: 155). "Eğitim programını oluşturan üniteler ve konular, öğrencilerin davranışlarında belli bir süre içinde benimsenen eğitim amaçları yönünde değişiklikler yapmak üzere seçilir. Bunlar, ğretmen yetiştiren programlarda alan bilgisi, genel kültür ve meslek formasyonu olarak üç tür içerik kategorisi Şeklinde yer alır" (oban, 1996: 24). Bu durum, tüm öğretmenlik alanları gibi, Türkçe ğretmenliği alanı için de geçerlidir.

Diğer ğretmenlik alanlarına göre Türkçe ğretmenliği, ilköğretimin ikinci basamağında bulunan (12-15 yaşlarındaki) bireylere Türkçeyi doğru kullanabilme, okuduğunu anlama, kendisini sözlü ve yazılı olarak ifade edebilme becerilerini kazandırması açısından büyük öneme sahiptir. Bir milleti, millet yapan değerlerin başında yer alan dil, milletin devamını sağlayan temel unsurdur. Bu noktadan hareketle Türkçenin nemi, dil olarak kullanımı, korunması ve geliştirilmesi son derece önem arz etmektedir. Toplumda, Türkçenin istenilen düzeyde öğrenilmesi, bireylere verilecek eğitimle mümkündür. Bu eğitim, Türkçe ğretmenlerinin çabalarıyla geekleŐeceđine göre, Türkçe ğretmeni yetiştiren eğitim programlarının niteliği ne çıkmaktadır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

Nitelikli Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi, mesleğin Hizmet öncesi eğitimi olarak kabul edilen ilköğretim öğretmenliği lisans programlarında yer alan derslerin içerikleriyle ilişkilidir. “MEB ve YÖK arasında bugüne kadar çeşitli çalışmalar yapılmış olmasına rağmen MEB, YÖK ve üniversitelerin ilköğretime öğretmen yetiştirmeye yönelik ortaklaşa kabul edebilecekleri nitelikler ve yapılanma biçimi tespit edilememiştir” (Arslan, 2000: 103). Aslında “öğretmen yetiştirme, ne tek başına Millî Eğitim Bakanlığının ne de üniversitelerin ele alacağı bir konudur” (Oktay, 1998: 25). Öğretmeni yetiştiren kurum ile öğretmeni istihdam eden kurumun çok boyutlu işbirliğine giderek; ilköğretimden itibaren öğretmenlik mesleğine yöneltmeyi sağlayarak, “öğretmen yetiştirmeye özgü programlar hazırlanırken öncelikle öğretmenlerin hangi okul tür ve düzeyinde, hangi konuda ve nasıl bir öğretim yapacaklarının belirlenerek işe başlanması zorunludur. Özellikle, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, öğretmenler öğrenim yaptıracakları öğrencilerin durumlarına en uygun düşecek bir eğitimle yetiştirilmelidir” (Yılman, 1999: 136-146).

Türkçe öğretmenlerinin, eğitim hizmeti sundukları öğrencilerin gelişim ve öğrenme düzeyleri göz önüne alındığında, Türkçe öğretmenliği lisans programındaki içerik kategorilerinin Küçükahmet’in (2002) ifadesiyle “uyum” içerisinde olması önem taşımaktadır. Programda yer alan derslerde işlenen konuların, öğretmenlik mesleğini icra ederken işe yarar olması, sırasıyla lisans programlarının etkinliğini, Türkçe öğretmenlerinin başta güven ve performans olmak üzere niteliklerini ve sonunda da bireylerin alacakları Türkçe eğitimin kalitesini artıracak kabul edilmektedir.

Yükseköğretim Kurulu, 04.11.1997 tarih ve 97.39.2761 sayılı kararı ile eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma sürecini başlatmıştır. Bu çerçevede 1998–1999 eğitim-öğretim yılından itibaren yeniden düzenlenen öğretmen yetiştirme programları uygulamaya konulmuş, yeniden yapılanma çalışmalarında, eğitim fakültelerinin ilköğretime öğretmen yetiştiren programları, 1997–1998 eğitim-öğretim yılında başlanan sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasının taleplerini karşılayacak biçimde şekillendirilmiştir. Üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum örgütlerince düzenlenen sempozyum, panel, çalıştay, açıkoturum ve konferans gibi akademik etkinliklerde, eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip öğretmenler yetiştirmedeki yeterlilikleri tartışılır olmuştur. Yükseköğretim Kurulu programlarla ilgili sorunların, çözümlemeye yönelik öneriler, bilimsel araştırma verilerine ve alan uzmanlarının görüşlerine dayalı olarak ortaya konulduğunu belirterek yeni

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

programların, 2006–2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmasını istemiştir.

Burada temel sorun, yeniden yapılanma süreci başlatılırken, program geliştirme ilkelerine uygun hareket edilip edilmediğinin irdelenmesinin gerekliliğidir. Zira program geliştirme, hazırlanmış programın araştırmacı bir yaklaşımla uygulamada geliştirilmesidir. Programın geliştirilmesi, hangi öğelerin geliştirilmesi ile gerçekleşecektir? Program geliştirme, düzenlenen programın, masa başında değiştirilmesi, bir kısım konuların çıkarılması veya yenilerinin yamanması değildir. Uygulamalı bir süreç olan program geliştirme, eğitim süreci ile ilgili olan bütün koşulların sürekli biçimde geliştirilmesidir. Program geliştirilirken, bir taraftan elde var olan eğitim programı uygulanmakta, diğer taraftan da uygulamada ortaya çıkan sorunların çözümlünde, mevcut araştırmalardan yararlanılmakta ya da aksiyon araştırmaları yapılmaktadır (Varış, 1996: 16-19). Bu temel noktadan hareketle, yeni Türkçe öğretmenliği lisans programlarında ne tür değişikliklerin yapıldığı, bu değişikliklerin öğretmen yetiştirmeye nasıl yansiyacağı önem arz etmektedir. Bu açıdan, Eğitim Fakültelerinin Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarının değerlendirilmesi; eski ve yeni programların karşılaştırılması, yapılan değişikliklerin ortaya konulması ve önerilerin geliştirilmesine gereksinim duyulmaktadır.

Amaç

Araştırmanın amacı, 1998–1999 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan Türkçe Öğretmenliği Lisans programları ile 2006–2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan Türkçe Öğretmenliği Lisans programlarını karşılaştırmaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Ders saat/kredileri açısından farklılıklar nelerdir?
2. Ders sayısı açısından farklılıklar nelerdir?
3. Ders çeşidi açısından farklılıklar nelerdir?
4. Seçmeli dersler açısından farklılıklar nelerdir?
5. Derslerin
  - a. Öğretmenlik Meslek Bilgisi,
  - b. Alan Bilđisi,
  - c. Genel Kültür

kategorieleri açısından ağırlıklarında farklılıklar nelerdir?

Yöntem

Araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2000: 77).

Araştırmada, eski ve yeni Türkçe Öğretmenliği Lisans Programları ders saat/kredi, ders sayısı, ders çeşidi, seçmeli dersler, derslerin Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür kategorileri açısından ağırlıkları incelenmiş, yapılan değişiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, Türkçe öğretmenliği lisans programlarının ders saat/kredileri, ders sayısı, ders çeşidi, seçmeli dersler ve ders kategorileri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Ders Saat/Kredileri

Türkçe öğretmenliği lisans programlarında yer alan derslerin teorik/uygulama, toplam saat sayıları ve kredileri programın genel çerçevesini oluşturmaktadır. Konu ile ilgili veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1 : Ders Saat/Kredilerine İlişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Toplam Saat Sayısı	Teorik Saat Sayısı		Uygulama Saat Sayısı		Kredi
	n	n	%	n	%	n
ESKİ	159	125	78,6	34	21,4	142
YENİ	162	128	79,0	34	21,0	145

Tabloda görüldüğü gibi, toplam ders saat sayısı 3 saat artmıştır. Bu artışın derslerin sadece teorik boyutunda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla toplam kredi de 3 kredi artmıştır. Hem eski hem de yeni programda, derslerin teorik (%78,6 - %79,0) ve uygulama (%21,4 - %21,0) ağırlıklarının yaklaşık olarak aynı olduğu anlaşılmaktadır.

Ders Sayısı

Türkçe öğretmenliği lisans programlarında yer alan dersler, Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür ve Seçmeli Dersler kategorilerinden oluşmaktadır. Konu ile ilgili veriler Tablo 2’de yer almaktadır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

Tablo 2 : Ders Sayısına İlişkin Dağılım

DERSLER	ESKİ		YENİ	
	n	%	n	%
Meslek Bilgisi	11	19,6	12	20,3
Alan Bilgisi	27	48,2	33	55,9
Yan Alan Dersleri	8	14,3		
Genel Kültür	5	8,9	14	23,7
Seçmeli*	5	8,9		
TOPLAM	56	100,0	59	100,0

*Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı eski programlarda seçmeli dersleri meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olarak kategorilere ayırmamıştır. Ancak yeni programlarda, seçmeli derslerin kategorileri belirtilmiştir.

Tabloda görüldüğü gibi, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin sayısı, 1 artarken, ağırlığı da %0,7 oranında çok az artmıştır. Genel Kültür Derslerinin sayısı 9 artarken; ağırlığı da %14,8 artmıştır. Yeni programda Yan Alana yer verilmediği için, Yan Alan Dersleri de yer almamaktadır. Ancak, Alan Bilgisi Derslerinin sayısı 6, ağırlığı da %7,7 artmıştır.

Ders Çeşidi

Türkçe öğretmenliği lisans programlarında ye alan dersler, ders kategorilerine göre çeşitlilik göstermektedir. Konu ile ilgili veriler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3 : Ders Çeşidine İlişkin Dağılım

DERSLER	ESKİ		YENİ	
	n	%	n	%
Meslek Bilgisi	9	22,0	12	27,3
Alan Bilgisi	21	51,2	21	47,7
Yan Alan Dersleri	7	17,1		
Genel Kültür	3	7,3	11	25,0
Seçmeli*	1	2,4		
TOPLAM	41	100,0	44	100,0

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

*Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı eski programlarda seçmeli dersleri meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olarak kategorilere ayırmamıştır. Ancak yeni programlarda, seçmeli derslerin kategorileri belirtilmiştir.

Tabloda görüldüğü gibi, meslek bilgisi derslerine 3 ders daha ilave edilmiş, bu kategoride %5,3 oranında artış sağlanmıştır. Alan Bilgisi Derslerinin sayısı artmamakla birlikte, bu kategoride çeşitlilik oranı %3,5 azalmıştır. Yan Alan Dersleri yeni programda yer almamaktadır. Genel Kültür Derslerine 8 ders daha ilave edilmiş, bu kategoride %17,7 oranında artış sağlanmıştır.

Seçmeli Derslerle ilgili eski programda şu ifadeler yer verilmektedir. “Programlarda mümkün olduğu ölçüde seçmeli ders için yer ayrılmıştır. Öğrencilerin kendi alanı dışındaki ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda seçmeli dersleri diğer bölümlerden almaları sağlanmalıdır. Ancak zorunlu hallerde seçmeli derslerden en fazla ikisi bölüm içinde verilebilir” (YÖK, 1998: 11). Bu ifadelerden, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının seçmeli dersleri meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olarak kategorilere ayırmadığı anlaşılmaktadır. Yeni programlarda ise, seçmeli derslerin kategorileri belirtilmiştir.

Genel olarak, yeni programa 3 çeşit ders daha ilave edilmiştir.

Seçmeli Dersler

Türkçe öğretmenliği lisans programlarında, öğretmen adaylarının, sınırlı da olsa kendilerinin belirleyeceği bir veya birkaç alanda bilgi ve beceri sahibi olmasının yararlı olacağı düşüncesinden hareketle seçmeli derslere de yer verilmiştir. Konu ile ilgili veriler Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4 : Seçmeli Derslere İlişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Toplam Saat Sayısı	SEÇMELİ DERSLER					
		Teorik		Uygulama		Ders Sayısı	Kredi Sayısı
		n	%	n	%		
ESKİ	159	10	6,3			5	10
YENİ	162	12	7,4			5	12

Tabloda görüldüğü gibi, Seçmeli Derslerin sayısı 2 artarken, seçmeli derslerin uygulama boyutuna yer verilmediği için toplam

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

kredi sayısı da 2 artmıştır. Yeni programda seçmeli derslerin teorik ağırlığı %1,1 oranında çok az artmıştır.

Ders Kategorileri

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler, bu görevlerini Türk Millî Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifade etmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır” (Türk, 1999: 275) ifade edilmektedir. Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan dersler, “Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri”, “Genel Kültür Dersleri” ve “Alan Bilgisi Dersleri” olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır. Bu kategorilere ilişkin veriler Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5 : Ders Kategorilerine İlişkin Dağılım

DERSLER	TEORİK				UYGULAMA				TOPLAM				KREDİ			
	ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Meslek Bilgisi	24	19,2	28	21,9	24	70,6	14	41,2	48	30,2	42	25,9	36	25,4	35	24,1
Alan Bilgisi	79	63,2	70	54,7	8	23,5	14	41,2	87	54,7	84	51,9	83	58,5	77	53,1
Genel Kültür	12	9,6	30	23,4	2	5,9	6	17,6	14	8,8	36	22,2	13	9,2	33	22,8
Seçmeli*	10	8,0							10	6,3			10	7,0		
TOPLAM	125	100	128	100	34	100	34	100	159	100	162	100	142	100	145	100

Tabloda görüldüğü gibi, yeni programlarda teorik ders saat sayısında 18 saatlik artışla Genel Kültür dersleri ilk sırayı; 4 saatlik artışla Meslek Bilgisi Dersleri ikinci sırayı alırken, Yan Alan (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği) Derslerinin kalkması ile Alan Bilgisi Derslerinde 9 saatlik bir azalma olmuştur. Buna göre, teorik ders saat sayısı açısından, yeni programda Meslek Bilgisi Dersleri %2,7’lik artışla %21,9 oranında bir ağırlığa sahip iken, Genel Kültür Dersleri %13,8’lik artışla %23,4 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır. Alan Bilgisi Dersleri ise %8,5’lik azalma ile %54,7 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır.

Yeni programlarda uygulamalı ders saat sayısında 6 saatlik artışla Alan Bilgisi Dersleri ilk sırayı; 4 saatlik artışla Genel Kültür Dersleri ikinci sırayı alırken, Meslek Bilgisi Derslerinde 10 saatlik bir azalmanın olduğu görülmektedir. Buna göre, uygulamalı ders saat

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

sayısı açısından, yeni programda Alan Bilgisi Dersleri %17,7'lik artışla %41,2 oranında bir ağırlığa sahip iken, Genel Kültür Dersleri %11,7'lik artışla %17,6 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır. Meslek Bilgisi Dersleri ise %29,4'lük azalma ile %41,2 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır.

Toplam ders saat sayısı açısından, yeni programda Genel Kültür Derslerinde 22 saatlik bir artış görülürken, Meslek Bilgisi Derslerinde 5 saatlik ve Alan Bilgisi Derslerinde ise 3 saatlik bir azalma görülmektedir. Buna göre, toplam ders saat sayısı açısından, yeni programda Genel Kültür Dersleri %13,4'lük artışla %22,2 oranında bir ağırlığa sahip iken, Meslek Bilgisi Dersleri %4,3'lük azalma ile %25,9 oranında bir ağırlığa ve Alan Bilgisi Dersleri ise %2,8'lik azalma ile %51,9 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır.

Krediler açısından yeni programda Genel Kültür derslerinde 20 kredilik artış görülürken; Alan Bilgisi Derslerinde 6 kredilik ve Meslek Bilgisi Derslerinde ise 1 kredilik bir azalma görülmektedir. Buna göre, toplam kredi sayısı açısından, yeni programda Genel Kültür Dersleri %13,6'lık artışla %22,8 oranında bir ağırlığa sahip iken, Alan Bilgisi dersleri %5,4'lük azalma ile %53,1 oranında bir ağırlığa ve Meslek Bilgisi dersleri ise %1,3'lük azalma ile %24,1 oranında bir ağırlığa sahip bulunmaktadır.

Seçmeli Derslerle ilgili eski programda şu ifadeler yer verilmektedir. "Programlarda mümkün olduğu ölçüde seçmeli ders için yer ayrılmıştır. Öğrencilerin kendi alanı dışındaki ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda seçmeli dersleri diğer bölümlerden almaları sağlanmalıdır. Ancak zorunlu hallerde seçmeli derslerden en fazla ikisi bölüm içinde verilebilir" (YÖK, 1998: 11). Bu ifadelerden, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının seçmeli dersleri meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olarak kategorilere ayırmadığı anlaşılmaktadır. Yeni programlarda ise, seçmeli derslerin kategorileri belirtilmiştir.

Değişikliklerin Analizi

Eski programla yeni program karşılaştırıldığında, bir hayli değişikliğin yapıldığı görülmektedir. Bu değişikliklerin neler olduğu ile ilgili bilgiler Tablo 6'da yer almaktadır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

Tablo 6 : Eski ve yeni programda yapılan değişiklikler

DEĞİŞİKLİKLER	Alan Bilgisi	Genel Kültür	Meslek Bilgisi	Yan alan	TOPLAM
İsimleri ve saat/kredileri aynı kalanlar	11	4	2		17
İsimleri aynı, saat/kredileri değişenler	2		1		3
İsimleri benzer, saat/kredileri aynı olanlar	1		1		2
İsimleri benzer, saat/kredileri değişenler	1				1
İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi aynı kalanlar			2		2
1 iken 2'ye ayrılanlar	Eski:5 Yeni:10	Eski:1 Yeni:2			Eski:6 Yeni:12
2 iken birleşenler			Eski:4 Yeni:2		Eski:4 Yeni:2
Nispeten ayrılanlar			Eski:1 Yeni:2		Eski:1 Yeni:2
Kategorisi belirlenen seçmeli dersler	3	2			5
Alanda Bilgisinde iken Genel Kültür kategorisine aktarılanlar		1			1
Yan alanda iken Genel Kültür kategorisine aktarılanlar		1			1
Yan alan kaldırıldığı için programdan çıkarılanlar				7	7
Tümüyle çıkarılanlar	7				7
Yeni eklenenler	5	4	2		11
TOPLAM	Eski:30 Yeni:33	Eski:9 Yeni:14	Eski:11 Yeni:12	7	Eski:57 Yeni:59

Tabloda görüldüğü gibi, Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında %70-%71 oranlarında değişiklik olmuştur. Bu değişiklik alanlara göre, ağırlıklı olarak sırasıyla %82-%83 oranlarında meslek bilgisi derslerinde; %63-%67 oranlarında alan derslerinde ve %56-%71 oranlarında genel kültür derslerinde gerçekleştirilmiştir.

İsimleri ve saat/kredileri aynı kalan derslerden Türk Dilbilgisi I: Ses Bilgisi, Türk Dilbilgisi II: Şekil Bilgisi, Türk Dil

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

Bilgisi III: Sözcük Bilgisi, Yazılı Anlatım I ve II, Osmanlı Türkçesi I ve II, Eski Türk Edebiyatı I ve II, Yeni Türk Edebiyatı I ve II dersleri alan bilgisi dersleri kategorisinde; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I ve II, Yabancı Dil I ve II dersleri genel kültür dersleri kategorisinde; Rehberlik ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır.

İsimleri aynı, saat/kredileri değişen derslerden Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi ve Çocuk Edebiyatı dersleri alan bilgisi dersleri kategorisinde; **Sınıf Yönetimi dersi** meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır. Genel kültür dersleri kategorisinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

İsimleri benzer, saat/kredileri aynı olan derslerden (eski programda “Tiyatro ve Canlandırma” yeni programda) Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersi alan bilgisi dersleri kategorisinde; (eski programda “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” yeni programda) Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır. Genel kültür dersleri kategorisinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

İsimleri benzer, saat/kredileri değişen derslerden (eski programda “Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi” yeni programda) Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri dersi alan bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır. Genel kültür ve meslek bilgisi dersleri kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi aynı kalan derslerden (eski programda “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” ve “Gelişim ve Öğrenme” yeni programda) Eğitim Bilimine Giriş ve Eğitim Psikolojisi dersleri meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır. Alan bilgisi ve genel kültür dersleri kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Bir ders iken iki derse ayrılanlardan (eski programda “Edebiyat Bilgi ve Teorileri” yeni programda) Edebiyat Bilgi ve Kuramları I ve II, (eski programda “Sözlü Anlatım” yeni programda) Sözlü Anlatım I ve II, (eski programda “Anlama Teknikleri: Okuma ve Dinleme” yeni programda) Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi ve Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi, (eski programda “Türk Halk Edebiyatı” yeni programda) Türk Halk Edebiyatı I ve II, (eski programda “Konuşma ve Yazma Eğitimi” yeni programda) Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi ve Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi dersleri alan bilgisi dersleri kategorisinde; (eski programda “Bilgisayar” yeni programda) Bilgisayar I ve II dersleri genel kültür

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

dersleri kategorisinde yer almaktadır. Meslek bilgisi dersleri kategorisinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

İki ders iken bir ders şeklinde birleşenlerden (eski programda “zel ğretim Yöntemleri I ve II” yeni programda) zel ğretim Yöntemleri ve (eski programda “Okul Deneyimi I ve II” yeni programda) Okul Deneyimi dersleri meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır. Alan bilgisi ve genel kültür dersleri kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Nispeten ayrılanlardan, eski programda “ğretimde Planlama ve Değerlendirme 3-2-4” dersinde hem saat/kredisinde hem de içeriğinde değişiklikler olmuş yeni programda ğretim İlke ve Yöntemleri 3-0-3 ve lme ve Değerlendirme 3-0-3 dersleri şeklinde meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almıştır. Alan bilgisi ve genel kültür dersleri kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Eski programda yer alan beş seçmeli dersin kategorilerini belirleme faklterlere bırakılmış iken yeni programda bu beş dersten  alan bilgisi dersleri kategorisinde, ikisi ise genel kültür dersleri kategorisinde yer almıştır. Meslek bilgisi dersleri kategorisinde seçmeli dersler yer almamaktadır.

Eski programda alan bilgisi dersleri kategorisinde yer alan “Dil ve Kültür” dersi, yeni programda genel kültür dersleri kategorisinde yer almaktadır.

Eski programda yan alan dersleri kategorisinde yer alan “Uygarlık Tarihi” dersi, yeni programda genel kültür dersleri kategorisinde yer almaktadır.

Yan alan kaldırıldığı için programdan çıkarılanlar: Coğrafyaya Giriş, lkeler Coğrafyası, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği, Türk Tarihi ve Kültürü I ve II, Vatandaşlık Bilgisi, Sosyal Bilgiler ğretimi dersleridir.

Öte yandan, alan bilgisi dersleri kategorisinde yer alan Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri, Metin Bilgisi, Yaşayan Türk Lehçeleri, Türkiye Türkçesi, Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri, Yeni Türk Edebiyatı III ve ağdaş Türk Edebiyatı dersleri tümüyle programdan çıkarılmıştır.

Yeni eklenenlerden, Yazı Yazma Teknikleri, Dünya Edebiyatı, Yabancılar Türkçe ğretimi, özel ğretim Yöntemleri, Genel Dilbilimi dersleri alan bilgisi kategorisinde; **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Etkili İletişim, Topluma Hizmet Uygulamaları, Türk Eğitim Tarihi dersleri genel kültür dersleri

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

kategorisinde; **Özel Eğitim**, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi dersleri ise meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almaktadır.

Sonuçlar ve Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlar şöyle özetlenebilir:

-Yeni programlarda toplam ders saat sayısı saat artmış, bu artış toplam krediye de yansımıştır. Ancak eski ve yeni programdaki derslerin teorik ve uygulama ağırlığı neredeyse hiç değişmemiştir.

-Programda en çok genel kültür dersleri artmış, bunu alan bilgisi ve meslek bilgisi dersleri izlemiştir. Yeni programda yan alan olmadığı için, bu kategorideki dersler programda yer almamaktadır. Eski programda seçmeli derslerin kategorileri belirtilmemişken, yeni programda alan bilgisi ve genel kültür olarak belirlenmiştir. Programda seçmeli derslerde az da olsa bir artış görülmektedir. Programda meslek bilgisi ile ilgili seçmeli derslere yer verilmemiştir.

-Yeni programlarda ağırlıklı olarak sırasıyla genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin çeşidi artarken, alan bilgisi derslerinin çeşidi azalmıştır.

-Yeni programlarda genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin teorik ders saat sayıları artarken, yan alan derslerinin kalkmasıyla alan bilgisi derslerinin teorik ders saatleri azalmıştır. Ancak teorik ders saat sayısı açısından, alan bilgisi dersleri en önemli ağırlığa sahip bulunurken, bunu genel kültür dersleri ve meslek bilgisi dersleri izlemektedir.

-Yeni programlarda alan bilgisi ve genel kültür derslerinin uygulamalı ders saat sayıları artarken, meslek bilgisi derslerinin uygulamalı ders saat sayıları azalmıştır. Ancak uygulamalı ders saat sayısı açısından, alan bilgisi ve meslek bilgisi dersleri aynı ağırlığa sahip iken, bunları genel kültür dersleri izlemiştir.

-Toplam ders saat sayısı açısından, yeni programda genel kültür ders saat sayısı artarken, meslek bilgisi ve alan bilgisi ders saat sayıları azalmıştır. Ancak toplam ders saat sayısı açısından, alan bilgisi dersleri en önemli ağırlığa sahip bulunurken, bunu meslek bilgisi ve genel kültür dersleri izlemiştir.

-Krediler açısından yeni programda, genel kültür derslerinin kredileri artarken, alan bilgisi ve meslek bilgisi derslerinin kredileri azalmıştır. Ancak kredi sayısı açısından, alan bilgisi dersleri en önemli ağırlığa sahip bulunurken, bunu meslek bilgisi ve genel kültür dersleri izlemiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

-Genel olarak Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında büyük oranda değişiklikler olmuş; bu değişiklikler ağırlıklı olarak meslek bilgisi derslerinde kendini göstermiştir. Bunu, alan bilgisi ve genel kültür dersleri izlemektedir.

-Yapılan değişiklikler, derslerin isimleri, içerikleri, sayıları, çeşitleri, saatleri, kredileri, kategorileri şeklinde olduğu gibi, bir ders iken iki derse ayrılma, iki ders iken bir ders şeklinde birleşme şeklinde de olmuştur. Öte yandan, yan alanın kaldırılmasıyla bir kısım dersler programdan çıkarıldığı gibi, bir hayli yeni dersler de programa ilave edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler getirilebilir:

Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında derslerin uygulamalı saatleri, özellikle de meslek bilgisi derslerinin uygulama saatleri artırılmalıdır. Çünkü eğitimde niteliği geliştirmenin önemli koşullarından biri; öğretmen adaylarının eğitiminde, bireysel gereksinimleri dengeli biçimde karşılayan, öğretim alanındaki teknolojik gelişmelere ve değişmekte olan toplum gerçeklerine uyumu kolaylaştıran yeterlikleri kazandırabilecek program uygulamalarına yer verilmesidir (Hacıoğlu, 1991: 218). Hizmet öncesi uygulamalar, üniversite eğitiminden gerçek eğitim görevine geçiş sürecinde, kuram ile uygulama arasında öğretme-öğrenme etkinliklerinin uygun ve dengeli biçimde kaynaşmasını sağlar. Öğretmen eğitimi programlarında öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri, meslek yaşamlarında güvenle ve bilerek kullanabilmeleri, uygulama etkinliklerinin işlevsel hâle getirilmesine bağlıdır. Hizmet öncesi eğitimin önemli bir boyutunu oluşturan uygulama, öğretmen adaylarının alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinde edindikleri kuramsal bilgilerin, okul ortamında gözlem ve uygulama etkinliklerini içermektedir. Varış'ın (1988: 122) belirttiği gibi, öğretmen adayının derslere devam etmesi, konularla kaynaşması, tartışmalara katılması, öğretimde modern kavramları kendi kişiliğine en uygun düşecek bir şekilde geliştirmesi önem taşır. Nasıl sağlık bilimlerinde vakıalarla hemhal olmadan yetişme olanağı yoksa, öğretmenlik mesleğinde de öğretim süreçleriyle hemhal olmadan, öğrenci ve çevresi hakkında betimsel ve normatif anlamda bilgi edinmeden yetişme olanağı yoktur. Daha önceki proje dokümanlarında (YÖK, 1997) öğretmen eğitiminde kuramdan çok uygulamaya ağırlık verileceği belirtilmektedir. Gerçekte gelişmiş ülkelerde öğretmen eğitiminde kuramdan çok uygulamaya yer verme eğilimi vardır (Doyle, 1986; Garmon, 1993'ten aktaran: Aydın, 1998: 280).

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

“Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama” (<http://www.yok.gov.tr>) kısmında “Öğretmen adaylarına; okul deneyimi ve/veya öğretmenlik uygulaması sırasında, birleştirilmiş sınıflarda, köylerde ve YİBO’larda uygulama yapabilme fırsatı da verilmektedir” denmesine rağmen ne “Okul Deneyimi” ne de “Öğretmenlik Uygulaması - I” ve “Öğretmenlik Uygulaması - II” derslerinin içeriklerinde bir bilgiye rastlanmamaktadır. Yine aynı kısımda, “Ders programlarının uygulanmasında, yeni ilköğretim programlarının yapılandırmacı felsefesinin bir gereği olarak, önce deneyim ve yaşantılardan yola çıkılması, daha sonra kavram ve tanımlamalara ulaşılması büyük önem taşımaktadır. Öte yandan, ders konularının, Millî Eğitim Bakanlığının ilgili kademe için hazırladığı ders programları ile ilişkilendirilmesi ve günlük yaşamdan örneklerle zenginleştirilmesi dikkate alınması gereken diğer bir husustur” denmesine rağmen, eski programda yer alan temel derslerle ilgili uygulama boyutunun yeni programlarda kaldırılmış olması, öğretmen adaylarının hem meslek bilgisi hem de alan bilgisi derslerinde öğrendikleri teorik bilgileri uygulamada pekiştirmelerini ve deneyim kazanmalarını güçleştirmektedir.

Bu durum, yeni programların uygulama boyutu açısından gözden geçirilmesini; öğretmen adaylarının gelecekte okutacakları derslerle ilgili lisans programlarında yer alan derslerin uygulama boyutuna gerekli ağırlığın verilmesini zorunlu kılmaktadır.

Programlarda seçmeli derslerle ilgili bir dengenin olmayışı diğer bir sorun olarak görülebilir. “Öğretmen yetiştirme programlarında konuların çeşitlenmesi, seçimlik ders kavramını ortaya çıkarmıştır. Seçimlik dersler aracılığıyla birer meslek kurumu olan öğretmen yetiştirme kurumlarında, öğrenciler meslek bilgisi ve öğretim alanlarında daha fazla bilgi edinebilirler (Küçükahmet, 1993: 38). Varış (1988: 94), seçmeli derslerin öğrencilerin meslek ve iş alanlarına hazırlanmalarına; öğrencilerin bir üst sınıfı, bölümü ya da kurumu etkinlikle izlemelerine; ilgi, ihtiyaç ve yeteneklere yer verilmesine, genel öğrenimi yüzeysel bulan yetenekli öğrencilerin belli bir konuda derinleşmelerine ve kurum amaçlarının da bir kısmının gerçekleşmesine yardım ettiğini belirtmektedir. Bunun için, öğretmenlik alanlarının özellikleri göz önünde bulundurularak, öğretmenlik programlarına yeterli düzeyde seçmeli derslerin yer alması sağlanmalıdır.

Programda, Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi ve Genel Kültür dersleri ile ilgili oranlarda sorunların bulunması, Türkçe öğretmenliği programında içerik kategorilerinin dağılımının, Karagözoğlu’nun (1999: 31) ifadesiyle bir “denge”ye dayanmadığını

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

göstermektedir. Temel Eğitim Kanunu'nda öğretmenlik bir ihtisas mesleğidir, denilmesine karşın, öğretmenlik eğitimi programlarında, öğretmenlik mesleğinin genel kültür ve meslek bilgisi boyutlarında önemli eksiklikler bulunmaktadır. Programlarda genel olarak Alan Bilgisi Eğitimi ağırlık kazanmıştır. Yirmi birinci yüzyılın öğretmeni için Alan Bilgisi ağırlıklı bir eğitim programının ne derece geçerli olabileceği tartışmaya açıktır (Gürkan, 2000: 83). Günümüzde, “bilen öğretir” sloganı kesinlikle geçerli değildir. Bilgili olmak, öğretmenliğin yalnızca bir boyutunu oluşturur. Bilenin bildiğini sistemli bir biçimde nasıl öğreteceğini de bilmesi gerekir. Bir fizik öğretmenini, fizikçiden; bir kimya öğretmenini kimyacıdan ayıran temel özellik, öğretmenlik mesleğini seçenlerin sağlam bir Genel Kültür ve Alan Bilgisi yanında sağlıklı bir Öğretmenlik Meslek Bilgisine sahip olmalarıdır. Mesleki açıdan bunların her biri diğerine tercih edilemeyecek ölçüde önemlidir ve öğretmenlik için bir bileşkesidir. (Küçükahmet 2002: 6; Yılman 1999: 41). Bugün öğretmenlik eğitimi programlarında genel kültür bilgilerinin yeterli olmadığı, ana dil ve ülke tarihinin dışına çıkılmadığı görülmektedir. Oysa en azından öğretmen adaylarının ekonomi, demokrasi, çevre ve halkla ilişkiler konularında bilgilendirilmeleri gereklidir. Çünkü genel kültür, çağ gibi gelişen bilgilerin analizi ve sentezini yapabilmek ve selektif bir eğitim verebilmek için şarttır” (Yılman, 1999: 52). Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü yetkilileri (Altınok, 2000: 127; Özyar, 1998) de “öğretmen yetiştiren kurumların programlarının yeterli olmadığını, istenilen nitelikte öğretmen yetiştirilmediğini, öğretmenlik formasyonu programlarının yeniden düzenlenmesi” gerektiğini belirtmektedirler

KAYNAKÇA

- ALKAN C, (2000); “İki Binli Yıllarda Öğretmenlik Mesleğinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Adaylarının Yetiştirilmesi”, *Çağdaş Eğitim*, (271), s: 12-14.
- ALTINOK H, (2000); Öğretmen Yetiştirmede Eğitim Bilimlerinin Yeri ve Öğretmen Yetiştirmeye İlişkin Son Gelişmelerin Bu Bağlamda Değerlendirilmesi. İçinde: N.Tural, D. Karaduman (Ed.). **Öğretmen Yetiştirmede Eğitim Bilimlerinin Yeri** (s: 126-128). Ankara: A. Ü. Basımevi.
- ARSLAN M, (2000); “İlköğretim Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi. İçinde: H. Coşkun” (Ed.) **Öğretmenlik Mesleği**, (s: 97-106). Ankara: CTB Yayınları,

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

- AYDIN A, (1998); “Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu”, **Eğitim Yönetimi**, (15), 275-286.
- ÇOBAN A, (1996); **Eğitim Fakülteleri ile Eğitim Yüksekokullarının Programlar Açısından Bütünleştirilmesi**, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- DOYLE W, (1986); Classroom Management Techniques and Student Discipline. **Office of Educational Research and Improvement**. (s: 42-76). Washington D.C.
- GARMON M, A, (April 12-16 1993); Preservice Teachers Perception of the First Year A Teacher Preparation Programme. **Paper Presented at Annual Meeting of the American Educational Research Association Atlanta.**, pp: 31-38.
- GÖKÇE E, (2000); “Yirmibirinci Yüzyılın Öğretmeni”, **Çağdaş Eğitim**, (270), 21-26.
- GÜRKAN T, (2000); Öğretmen Yetiştirmede Eğitim Bilimlerinin Yeri ve Öğretmen Yetiştirmeye İlişkin Son Gelişmelerin Bu Bağlamda Değerlendirilmesi. İçinde: N.Tural, D. Karaduman (Ed.). **Öğretmen Yetiştirmede Eğitim Bilimlerinin Yeri** (s: 78-84) Ankara: A. Ü. Basımevi.
- GÜRKAN T, (1993); **İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmenlik Tutumları ile Benlik Kavramaları Arasındaki İlişki**, Ankara: Sevinç Matbaası.
- HACIOĞLU F, (1991); Öğretmen Adaylarına Öğretmenlik Niteliği Kazandırmada Öğretim Uygulamalarının İşlevi. **Eğitimde Arayışlar- 1-Sempozyumunda sunulmuş bildiri**, İstanbul
- KARAGÖZOĞLU G, (1999); “Cumhuriyet ve Demokrasinin Yerleşmesi ve Yaşatılmasında Öğretmenin Rolü”. **Cumhuriyet’in Yetmişbeşinci Yılında Öğretmen Yetiştirme**. s: 27-33). Ankara: Millî Eğitim Basımevi,
- KARASAR N, (2000); **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (10.Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAVCAR C, (1982), “Tarihe Karışan Bir Öğretmen Modeli: Yüksek Öğretmen Okulu”, **A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, (15), 1, s: 197-214.
- KÜÇÜKAHMET L, (2002); **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/3 Summer 2010*

-
- KÜÇÜKAHMET L, (1993); **Öğretmen Yetiştirme (Programları ve Uygulamaları)**, Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Matbaası.
- OKTAY, A, (1998); “Türkiye’de Öğretmen Eğitimi”, **Millî Eğitim**, 137, s: 22-27.
- ÖZYAR A, (1998); Millî Eğitim Bakanlığının İlköğretimde Öğretmen Yetiştirme Politikaları, **Cumhuriyetin 75. Yılında İlköğretim I. Ulusal Sempozyumunda sunulmuş bildiri**, Ankara: Tekışık Yayınları, s: 60-68.
- SEZGİN İ, (2002); “Öğretmen Eğitiminde Gelişmeler ve Sorunlar”, **Çağdaş Eğitim**, (293), s: 6-8.
- TÜRK E, (1999); **Türk Eğitim Sistemi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- VARIŞ F, (1988); **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- VARIŞ F, (1996); **Eğitimde Program Geliştirme** (6.Baskı), Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- YILMAN M, (1999); **Türkiye’de Öğretmen Eğitiminin Temelleri**, İzmir: Star Ofset Matbaacılık.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, (1998); **Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları**, Ankara.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, (1997); Üniversite Rektörlerine Gönderilen 6.11.1997 tarih ve 22449 sayılı yazı.
http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc
(7 Kasım 2007)